

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 14, sierpień 2025 14:07

Piotr Majoch

Odśloni: 824

Wojewoda: Na radnych nie można nakładać obowiązków innych niż te wynikające bezpośrednio z ustaw. Dotyczy to chociażby powoływania gremiów, w obrębie których radni mieliby wydawać opinie w sprawach, do rozstrzygnięcia których nie zostali upoważnieni przez ustawodawcę.

Z rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody Mazowieckiego, dotyczącego problematyki przyznawania stypendiów dla studentów, płynie wiele istotnych wniosków dotyczących wykonywania mandatu radnego. W opisywanym przypadku, rada gminy postanowiła wykonać kompetencję przewidzianą w art. 96 Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. Ustawodawca, umożliwiając jednostkom samorządu terytorialnego przyznawanie stypendiów adresowanych do studentów, polecił organom stanowiącym określenie rodzaju stypendium, kryteriów i sposobu jego przyznawania, maksymalnej wysokości, a także warunków wypłacania stypendium. Dodatkowo, w ust. 3 przewidziano prawo do określenia warunków zwrotu stypendium, jak również warunków odstąpienia od żądania jego zwrotu.

W uchwale poddanej nadzorowi Wojewody postanowiono jednak dodatkowo o powołaniu przez organ wykonawczy (prezydenta miasta) specjalnej komisji stypendialnej, do której możliwe byłoby powołanie (za ich zgodą) radnych. Ich funkcją byłoby wówczas opiniowanie składanych przez studentów wniosków o przyznanie stypendiów. Jak jednak wskazał Wojewoda, ani jeden ani drugi spośród tych zabiegów nie znajduje poparcia w obowiązującym prawie.

Ewentualna możliwość powoływania komisji opiniujących wnioski musiałaby wynikać z ustawy, która przewiduje prawo nagradzania najzdolniejszych studentów, czyli z Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. Tam jednak próżno szukać takiego upoważnienia. Skoro zatem nie ma uzasadnienia dla tworzenia tego typu gremiów, dalszą analizę tej sytuacji można uznać za bezzasadną - jednak warto ją kontynuować z uwagi na ważne odniesienia do statusu prawnego radnych. Gdyby bowiem nawet komisja, o której była mowa wyżej, rozpoczęła działalność, to schemat jej działania nie mógłby przewidywać nakładania na radnych obowiązków niewynikających z ustawy. Należy w tym miejscu zauważyć, iż mandat radnego ma postać mandatu wolnego, co oznacza że obowiązki związane z jego wykonywaniem mogą być wywodzone tylko z ustawy, a nie można nakładać ich na innych podstawach. Rada gminy jest organem kontrolnym, zaś wójt - wykonawczym. Do niego należy realizacja zadań gminy, co wynika z art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym i odbywa się przy wykorzystaniu urzędu gminy. Co istotne, możliwe jest powoływanie organów, które nie zostały wymienione w ustawie - jednak nie mogą one przejmować kompetencji organów ustrojowych, funkcjonujących z mocy ustawy (jak rady gminy).

Powołanie komisji opiniującej wnioski o przyznanie stypendium i wprowadzenie do tego grona radnych wykonujących swoje mandaty, oznaczałoby w praktyce przeniesienie części uprawnień wójta na radnych działających w składzie takiego gremium. Radni nie są natomiast pracownikami urzędu gminy podległymi wójtowi, toteż wójt nie ma możliwości powierzania im realizacji zadań, których realizacja należy do jego kompetencji.

Tym samym, choć prawo nakazuje radnemu uczestniczenie w pracy komisji, do których został powołany, nie oznacza to możliwości powoływania radnych do komisji mających realizować zadania na rzecz i w imieniu organu wykonawczego (wójta). O ile tego typu komisje w ogóle mogłyby powstać.

Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Mazowieckiego z 29 lipca 2025 r. (sygn. WP-I.4131.134.2025 WP-I.4131.135.2025 WP-I.4131.136.2025)

Źródło: [Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego](#)